

Till
Nykvarns kommun
Miljöenheten
155 80 Nykvarn
kommun@nykvarn.se

YTTRANDE

Naturvårdsprogram för Nykvarns kommun (KS/2021:332)

Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn ber härmed att få lämna följande synpunkter på rubricerade förslag till Naturvårdsprogram.

Inledning

Vi ser mycket positivt på det förslag till Naturvårdsprogram för Nykvarn som nu presenteras. Det utgör en ambitiös ansats för det angivna syftet, det vill säga att vara en del i arbetet för hållbar utveckling och en vägledning för arbetet med att uppnå utpekade miljö- och hållbarhetsmål.

Synpunkter i detalj

Dokumentets omfattning ger intryck av en väldigt djupgående redovisning av konkreta riktlinjer för arbetet. Dock utgörs huvuddelen av en faktaredovisning av styrande lagar, nationella miljömål, länsstyrelsens handlingsplan, förutsättningar vad avser Nykvarns geologi och natur, med mera. Vi menar att programmet för att verkligen utgöra ett ”program”, i den meningen att det kan utgöra en reell handlingsplan, borde vara mer bestämt t ex vad gäller konkreta åtgärder.

Beskrivningen i avsnittet ”Bevara naturresurser och biologisk mångfald” är mycket bra. De mål och riktlinjer för naturvård som anges är bra, men de är ofta allför vaga för att ha verklig betydelse om de utmanas vid t ex detaljplanläggning. På flera ställen anges t ex ”undvika negativ påverkan”, ”tillvarata landskapets värden” och att det är ”lämpligt” att skydda platser med höga natur- och rekreationsvärden, ”förstudierna till naturvårdsprogrammet ska användas som stöd i alla led i den fysiska planeringen”, ”hänsyn” ska tas till områden med naturvärden vid tillsyn, prövning och samråd Det finns många andra exempel, vilka alla är öppna för (egna) tolkningar som passar egna syften och önskemål. Vi efterlyser distinkta regler alternativt definitioner och specifikationer.

Samhällsbyggnad

Nykvarns kommun har en vision för 2035 som lyder ”Kom närmare”. Här vill vi passa på att fördjupa oss lite i kommunens utveckling som sådan vad gäller ny bebyggelse och utveckling i allmänhet. T ex anges att Nykvarn ska vara nära medborgaren hela livet och ”För att komma dit är målet att Nykvarn är en växande kommun där den nya bebyggelsen kompletterar den befintliga miljön på ett hållbart sätt”. Detta låter såklart bra, men är, precis som exemplen ovan, vidöppet för tolkningar som passar för tillfället. I sammanhanget nämns också minskat bilberoende som ett mål, vilket också är bra – vi önskar dock att ämnet hade en mer framträdande plats i programmet än detta enda omnämnande.

I sammanhanget är det lämpligt att citera följande: ” I Nykvarn finns stora sammanhängande skogsområden, men med ett stort exploateringsstryck finns det risk att de delas upp och fragmenteras.” Vi uppfattar just *fragmentering* som den största risken för Nykvarn vad gäller att uppnå och upprätthålla en hållbar utveckling. I t ex Södertälje försöker man tillämpa principen att bygga ”inifrån och ut” från tätorterna. Därmed inte sagt att man, tyvärr, inte frångår denna alltemellanåt. I Nykvarn har gällt/gäller principen om ”stråk”. Vi är något skeptiska till den principen men acceptera att den är bättre än ingen princip alls. Dock ser vi tendenser till att frångå även denna. Här kan t ex nämnas planerna för en omfattande småhusbebyggelse vid Vidbynäs.

Några generella synpunkter

På ett flertal ställen anges, eller underförstås, att Naturvårdsprogrammet gäller av kommunen ägd mark och platser. Så t ex nämns ”kommunägd skog med höga naturvärden” och att ”riktlinjer för skötsel av kommunens naturmark ska tas fram”. Vi anser att programmet, så långt det är rimligt, ska gälla all mark, dvs även privatägd.

Vi anser att jordbruksmark generellt sett är mycket viktig att värna. För att ta sådan mark i anspråk för andra ändamål, i synnerhet sådan som är irreversibla, t ex bebyggelse eller hårdgörande för uppställningsplatser mm, ska det ställas extremt höga krav på samhällsnytta.

Södertälje den 16 april 2024

Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn

Lars Ljungdahl
Remissansvarig
070-5669519, lars@photronik.se